

GRUNDLAGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 8/2007 rd

Statsrådets utredning med anledning av regeringskonferensen (IGC) 2007

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 12 september 2007 statsrådets utredning med anledning av regeringskonferensen (IGC) 2007 (E 55/2007 rd) till grundlagsutskottet för kännedom. Stora utskottet sände den 5 oktober 2007 en kompletterande skrivelse om samma sak till grundlagsutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- understatssekreterare för EU-ärenden Helena Tuuri, statsrådets kansli
- enhetschef Päivi Kaukoranta, utrikesministeriet
- juris licentiat, förvaltningsråd Niilo Jääskinen
- professor Tuomas Ojanen.

UTREDNINGEN

Förslag

Meningen är att Europeiska unionens fördragsreform ska antas vid regeringskonferensen den 18—19 oktober 2007. Fördragsutkastet har tagits fram i Europeiska rådets arbetsgrupp bestående av juridiska experter utifrån ett mandat som

gavs i juni 2007. Ordförandelandet Portugal siktar på att arbetsgruppens kompromissförslag ska antas utan ändringar. Men det är möjligt att medlemsstaterna tar upp vissa frågor som diskuterats i gruppen på nytt på politisk nivå.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Rådet kommer att fatta sitt avgörande om att Europeiska unionen ska tillträda Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna med enhällighet utifrån artikel 188 n.8 i förslaget till reformfördrag. Beslutet om fördraget träder i kraft när medlemsstaterna har antagit det i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser. Bestämmelsen bygger på det man-

dat som godkändes i Europeiska rådet i juni 2007. Utifrån det konstitutionella fördraget skulle avgörandet ha fattats med kvalificerad majoritet och då skulle beslutet om fördraget inte ha behövt godkännas särskilt i ett nationellt förfarande.

För unionens tillträde till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna innebär förslaget till reformfördrag onödiga ex-

tra hinder som kan ställa hela tillträdet på spel eller åtminstone fördröja det i betydande grad, trots att medlemsstaterna i vilket fall som helst gör ett åtagande utifrån det nya fördragets artikel 6.2 om unionens tillträde till konventionen. Utskottet anser att regeringen bör överväga att i bestämmelsen slopa kravet på att beslutet inte får träda i kraft förrän medlemsstaterna har antagit det i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser.

Enligt artikel 6.1 i reformfördraget erkänner unionen rättigheterna, friheterna och principerna i stadgan om grundläggande rättigheter, som antogs 2000 och som ska modifieras 2007. Stadgan har samma juridiska värde som grundfördragen. Meningen är att rådet, kommissionen och parlamentet ska anta stadgan på nytt och att den därefter ska publiceras i unionens officiella tidning. Därmed kommer den inte att fogas till vare sig reformfördraget eller som en förklaring till slutakten från regeringskonferensen.

Den föreslagna lösningen betyder att medlemsstaterna, som är parter i reformfördraget, inte avtalar formellt om stadgans innehåll, och de ser inte heller ut att ha någon möjlighet att ändra stadgan på ett senare stadium, trots att den för med sig rättsliga förpliktelser för medlemsstaterna. På det hela taget innebär förslaget så vitt utskottet kan se en försämring i och med att det gör stadgans juridiska status både vagare och mindre synlig. Regeringen bör överväga om inte stadgan också avtalstekniskt bör införlivas med reformfördraget i dess helhet eller slutakten från regeringskonferensen.

Utlåtande

Grundlagsutskottet framför

att stora utskottet bör beakta det som sägs ovan.

Helsingfors den 12 oktober 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
vordf. Jacob Söderman /sd
medl. Tuomo Hänninen /cent
Ulla Karvo /saml
Elsi Katainen /cent
Esko Kiviranta /cent
Elisabeth Naucélér /sv

Ville Niinistö /gröna
Mikaela Nylander /sv
Tuula Pelttonen /sd
Veijo Puhjo /vänst
Tapani Tölli /cent
Tuulikki Ukkola /saml
Ilkka Viljanen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Petri Helander.